

Espurna n° 144

Maig 2021

Butlletí informatiu de

Prevenció d'Incendis

Forestals

Estratègia Mosaic

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Per

Unitat Tècnica UT-902

Servei de Prevenció d'Incendis Forestals

ÍNDEX

Índex de figures.....	1
Claus meteorològiques del mes.....	3
Dades Estadístiques.....	6
Valors Acumulats	6
Comparació amb els valors mitjans.....	7
Evolució mensual: nombre.....	8
Evolució mensual: superfície afectada.....	10
Anàlisi de les causes	11
Relació completa d'incendis en el període	13
Incendis del mes.....	14
Notícies i divulgació	17

ÍNDEX DE FIGURES

Taula 1. Nombre d'incendis i superfície afectada per tipus i províncies. Acumulat des de gener de 2021.....	6
Taula 2. Nombre i superfície acumulats en el mateix període analitzat.....	7
Taula 3. Evolució mensual del nombre d'incendis (2021).....	8
Taula 4. Evolució mensual de la superfície afectada (2021).	10
Figura 1. Temperatura mitjana del mes de maig en la Comunitat Valenciana, en contrast amb la mitjana de la sèrie. Font: AEMET.....	3
Figura 2. Evolució diària de la temperatura mitja durant el mes de maig a la Comunitat Valenciana. Font: AEMET	4
Figura 3. Precipitació mitjana a la Comunitat Valenciana per al mes de maig. Font: AEMET.....	4
Figura 4. Precipitació diària i acumulada durant el mes de maig de 2021 a la Comunitat Valenciana. Font: AEMET.	5

Figura 5. Precipitació acumulada i caràcter pluviomètric de maig de 2021 en la Comunitat Valenciana. Font: AEMET.	5
Figura 6. Visor de sequera meteorològica. Font: CSIC.	14
Figura 7. Escenaris incendi d'Alcalalí.	15
Figura 8. Evolució de l'incendi de Benimantell.	16
Figura 9. Esq. Propagació del flanc dret. Dta. Afecció de l'estrat arbori.	16
Figura 10. Jornada formativa del voluntariat.	17
Gràfic 1. Nombre d'incendis en percentatge.	6
Gràfic 2. Superfície afectada en percentatge.	6
Gràfic 3. Evolució nº d'incendis en comparació amb el valor mitjà.	7
Gràfic 4. Evolució de la superfície afectada en comparació amb el valor mitjà.	8
Gràfic 5. Nombre d'incendis per mesos i províncies.	9
Gràfic 6. Nombre d'incendis per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni.	9
Gràfic 7. Superfície afectada per mesos i províncies.	10
Gràfic 8. Superfície afectada per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni.	11
Gràfic 9. Comunitat Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Abril 2021.	11
Gràfic 10. Comunitat Valenciana, % de superfície afectada per causa. Abril 2021.	11
Gràfic 11. Comunitat Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Acumulat 2021.	12
Gràfic 12. Comunitat Valenciana, % de superfície afectada per causa. Acumulat 2021.	12

Foto portada: simulacre de coordinació entre el Consorci Provincial de Bombers de Castelló i la UT902 del Servei de Prevenció d'Incendis Forestals.

Per a qualsevol aclariment o suggeriment contactar amb: unidadtecnica902@gva.es

CLAUS METEOROLÒGIQUES DEL MES¹

El mes de **maig de 2021** ha sigut **càlid i pluviomètricament normal** en la Comunitat Valenciana. La temperatura mitjana, 17,3°C, és 0,8 °C superior que la de la climatologia de referència (16,5 °C), i la precipitació acumulada ha sigut 39,1 l/m², que és un 20% inferior que la de la mitjana climàtica del període 1981-2010 (49,8 l/m²).

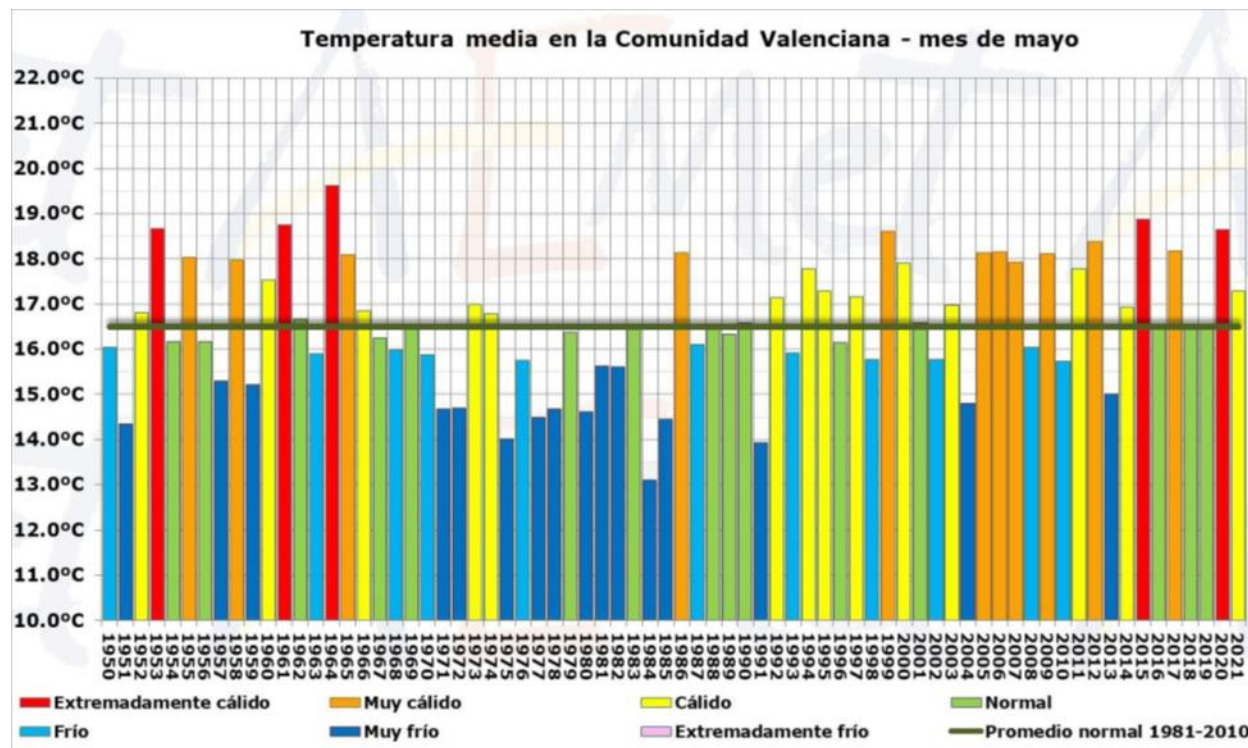

Figura 1. Temperatura mitjana del mes de maig en la Comunitat Valenciana, en contrast amb la mitjana de la sèrie. Font: AEMET.

Les temperatures més altes del mes es van registrar el dia 16, quan es van superar els 35 °C en localitats del litoral i prelitoral de València i Alacant de forma generalitzada. A Elx/Elx es va registrar 37,8 °C de temperatura màxima, a Oliva i Crevillent, 37,0, i 36,9 a Bétera.

¹ La informació sobre meteorologia, excepte indicació expressa, prové d'AEMET

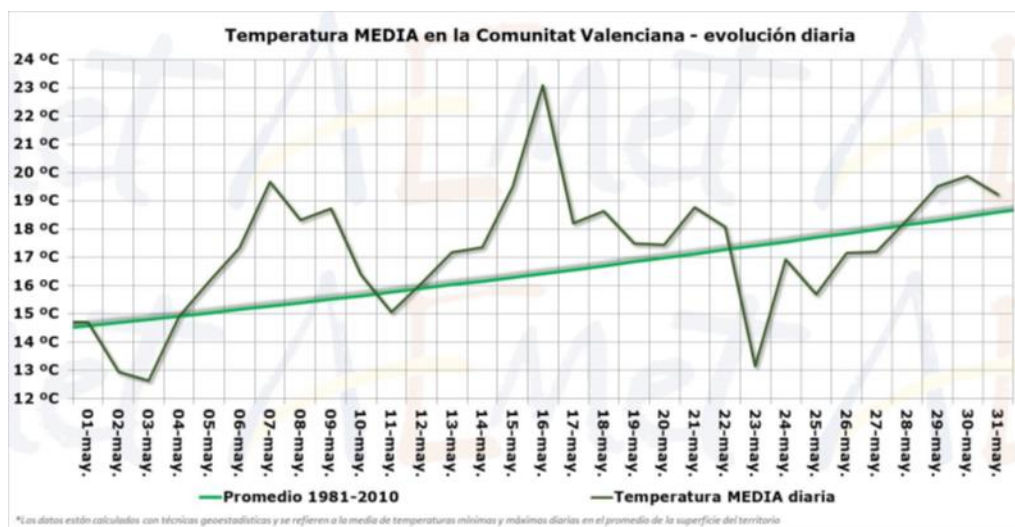

Figura 2. Evoluci3n diaria de la temperatura mitja durant el mes de maig a la Comunitat Valenciana. Font: AEMET

En tot el territori el mes ha tingut una temperatura mitjana superior a la mitjana normal, sent major l'anomalia en 3mplies zones de Val3ncia i del nord d'Alacant.

La precipitaci3n acumulada ha sigut 39,1 l/m², que 3s un **20% inferior** que la de la mitjana clim3tica del per3ode 1981-2010 (49,8 l/m²). Malgrat el d3ficit pluviom3tric, globalment el mes es qualifica com pluviom3tricament normal, encara que hi ha hagut una gran difer3ncia entre el sud, on maig ha sigut molt humit, i el nord, molt sec. Mentre que a Alacant el mes ha sigut humit, amb un super3vit mig provincial del 37%, a Val3ncia ha sigut sec, amb un d3ficit mitj3 del 30%, tamb3 el mes ha sigut sec a Castell3, amb un d3ficit mig provincial del 45%.

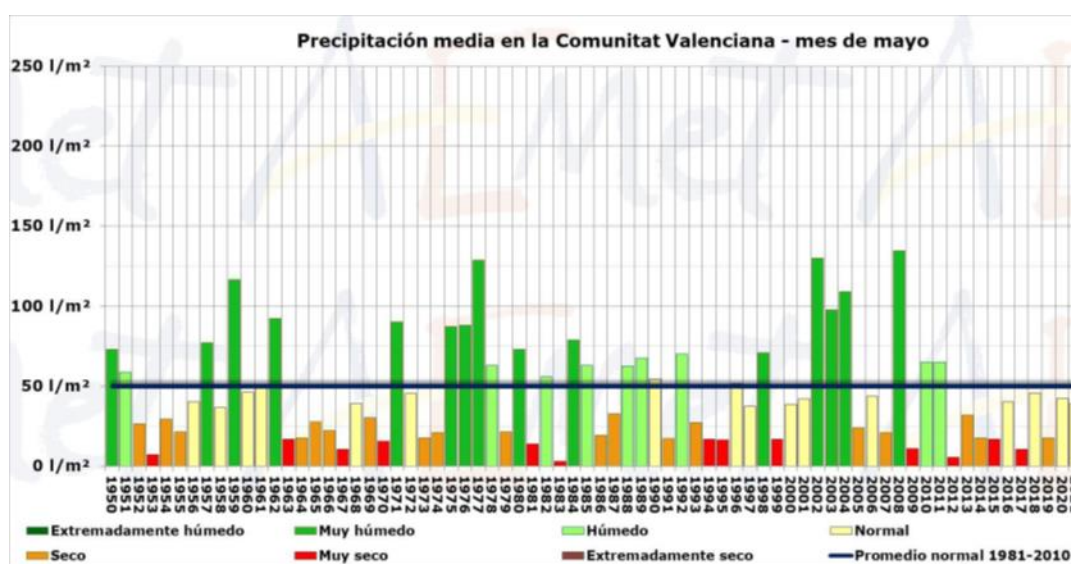

Figura 3. Precipitaci3n mitjana a la Comunitat Valenciana per al mes de maig. Font: AEMET.

Més de tres quarts parts de la precipitació del mes es van acumular el dia 23. Aqueix dia va ser un dia de precipitacions generalitzades, que van ser persistents i d'intensitat moderada, puntualment fort, a la província d'Alacant i sud de València. A Castelló i nord de València van ser precipitacions més discontinües i menys intenses.

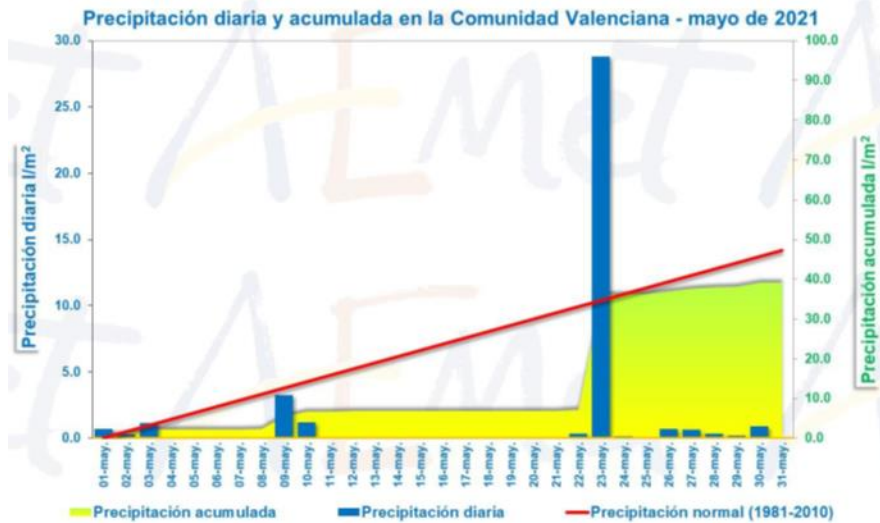

Figura 4. Precipitació diària i acumulada durant el mes de maig de 2021 a la Comunitat Valenciana. Font: AEMET.

En funció a la precipitació normal en cada punt, maig ha sigut **humit o molt humit** en un 20% del territori, que es correspon amb gran part de la província d'Alacant i del litoral sud de València. En l'altre extrem, el mes va ser **sec** en quasi un terç del territori, que es correspon amb zones de l'interior de València, litoral nord d'aquesta província i gran part de Castelló; fins i tot al Baix Maestrat el mes ha sigut **molt sec**.

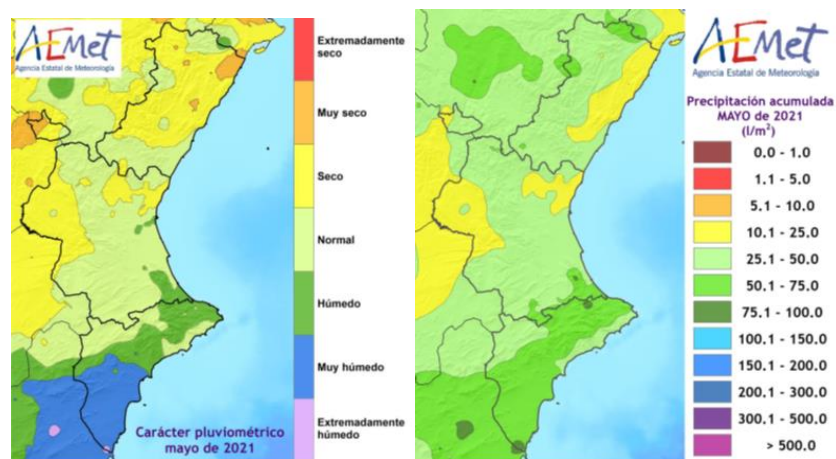

Figura 5. Precipitació acumulada i caràcter pluviomètric de maig de 2021 en la Comunitat Valenciana. Font: AEMET.

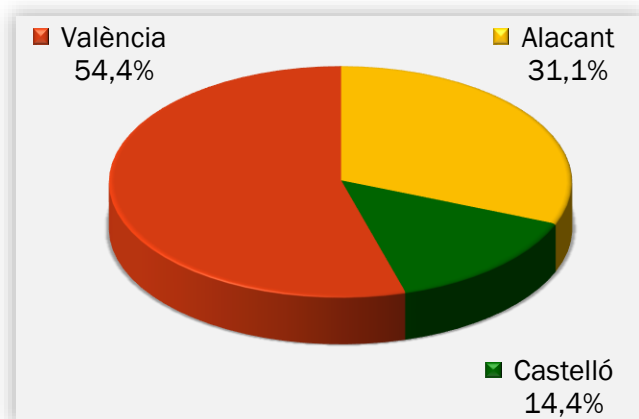
DADES ESTADÍSTIQUES

VALORS ACUMULATS

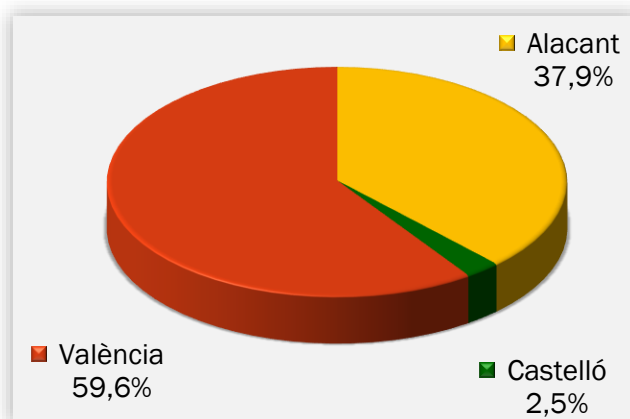
A la taula 1 i en els gràfics 1 i 2 es realitza un desglossament detallat del nombre d'incendis i la superfície afectada acumulada en l'any 2021 per províncies.

Província	Nombre	Superfície afectada Ha				
		Superfície rasa			Arbrada	Total
		Canyar	Altres rases	Total rasa		
Alacant	28	15,01	7,61	22,62	5,37	27,99
Castelló	13	1,45	0,23	1,68	0,18	1,86
València	49	15,18	4,32	19,50	24,57	44,07
Total	90	31,64	12,16	43,80	30,12	73,92

Taula 1. Nombre d'incendis i superfície afectada per tipus i províncies. Acumulat des de gener de 2021.

Gràfic 1. Nombre d'incendis en percentatge.

Gràfic 2. Superfície afectada en percentatge.

La província més destacada quant al nombre d'incendis és la de València, amb un 54,4% seguida d'Alacant i Castelló amb un 31,1% i 14,4% respectivament. A València en el que portem d'any s'han produït un total de 49 incendis, seguida d'Alacant amb 18 i 13 a la província de Castelló.

Quant a la superfície afectada, Alacant es troba en el 37,9% de la superfície, mentre que València aconseguix el 59,6% i el 2,5% de la superfície afectada és a Castelló. A València són 44,07ha les que s'han vist afectades en el que portem de 2021, seguit de la província d'Alacant amb 27,99ha i 1,86ha a la província de Castelló.

En tota la Comunitat Valenciana s'han vist afectades 73,92ha en 90 incendis. Del total de la superfície forestal afectada, 30,12ha pertanyen a terreny arbrat i a superfície no arbrada 43,80ha, de les quals, 31,64ha corresponen a canyar.

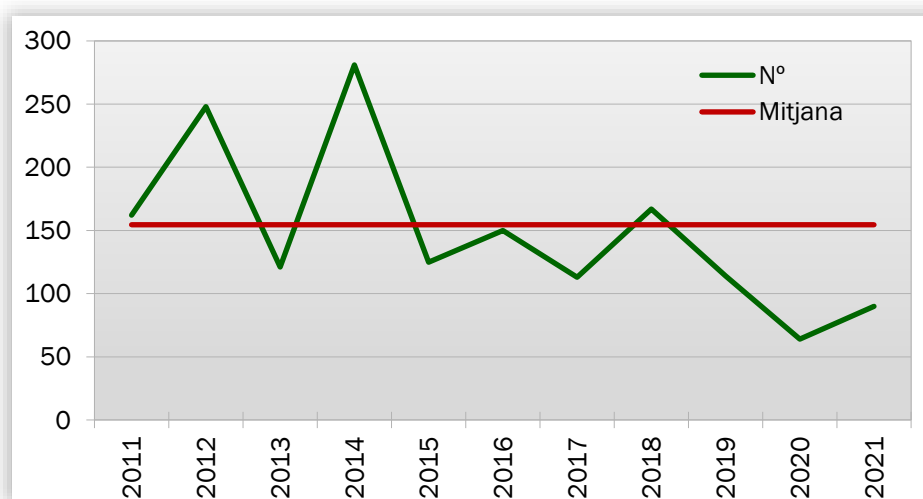
COMPARACIÓ AMB ELS VALORS MITJANS

Els valors acumulats a 30 de maig per a l'últim decenni es detallen en la Taula 2. En el que portem de 2021 s'han produït 90 incendis, valor per davall de la mitjana (155 incendis), amb una superfície afectada de 73,92 ha, que també està molt per davall de la mitjana (653,86 ha).

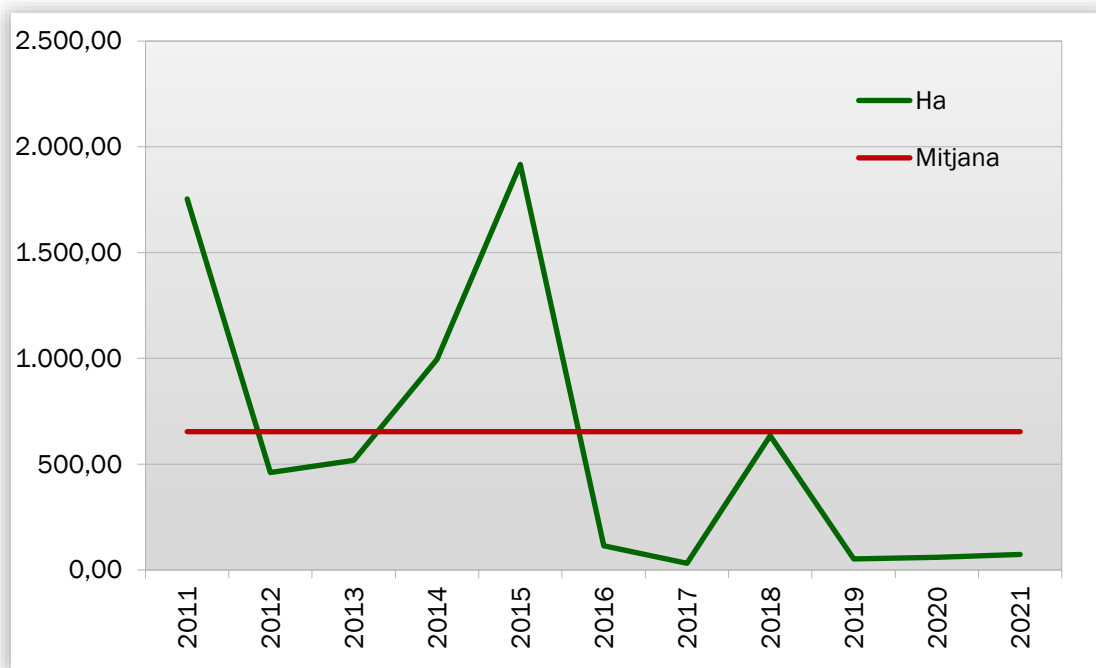
Any	Nº	Superfície
2011	162	1.754,47
2012	248	461,10
2013	121	517,76
2014	281	995,80
2015	125	1.917,13
2016	150	113,66
2017	113	31,63
2018	167	635,10
2019	114	51,74
2020	64	60,16
2021	90	73,92

Taula 2. Nombre i superfície acumulats en el mateix període analitzat.

En els gràfics 3 i 4 es mostra l'evolució del nombre d'incendis i superfície afectada en el període d'estudi (maig) en l'últim decenni, en comparació amb el valor mitjà..

Gràfic 3. Evolució n° d'incendis en comparació amb el valor mitjà.

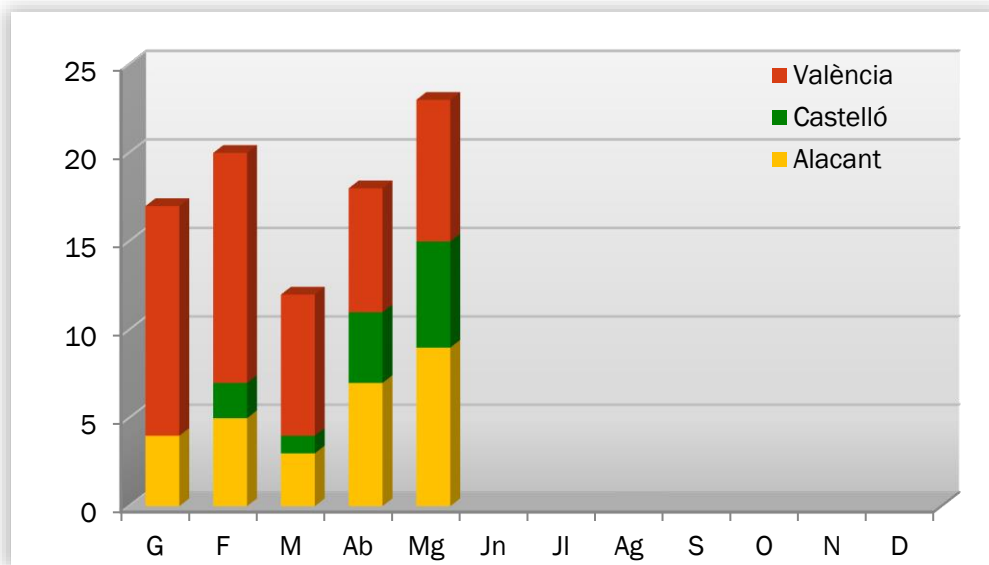
Gràfic 4. Evolució de la superfície afectada en comparació amb el valor mitjà.

EVOLUCIÓ MENSUAL: NOMBRE

L'evolució mensual del nombre d'incendis es representa a través d'una taula numèrica en la qual es recullen els valors per a cada província, i el total de la Comunitat Valenciana (taula 3), juntament amb dues diferents representacions gràfiques, una de valors acumulats per províncies i una altra de comparació amb la mitjana dels últims 10 anys (gràfics 5 i 6).

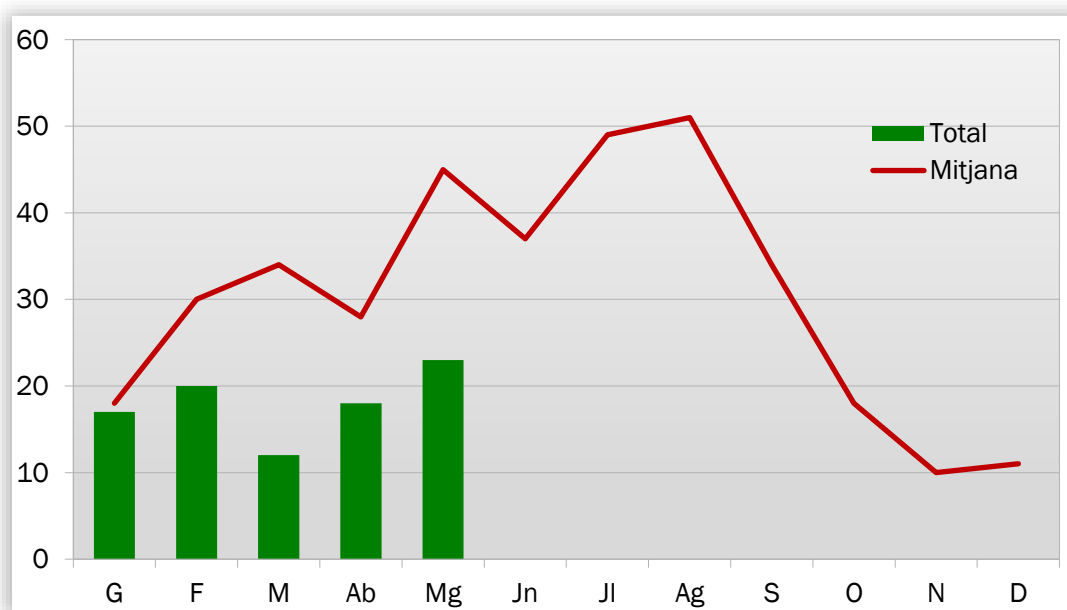
Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	4	0	13	17
Febrer	5	2	13	20
Març	3	1	8	12
Abril	7	4	7	18
Maig	9	6	8	23
Juny	0	0	0	0
Juliol	0	0	0	0
Agost	0	0	0	0
Setembre	0	0	0	0
Octubre	0	0	0	0
Novembre	0	0	0	0
Desembre	0	0	0	0
TOTAL	28	13	49	90

Taula 3. Evolució mensual del nombre d'incendis (2021).

Gràfic 5. Nombre d'incendis per mesos i províncies.

Durant el mes de maig s'han registrat 23 incendis en tota la Comunitat Valenciana, afectant 9 a la província Alacant i 6 dels incendis a Castelló i 8 dels incendis a València.

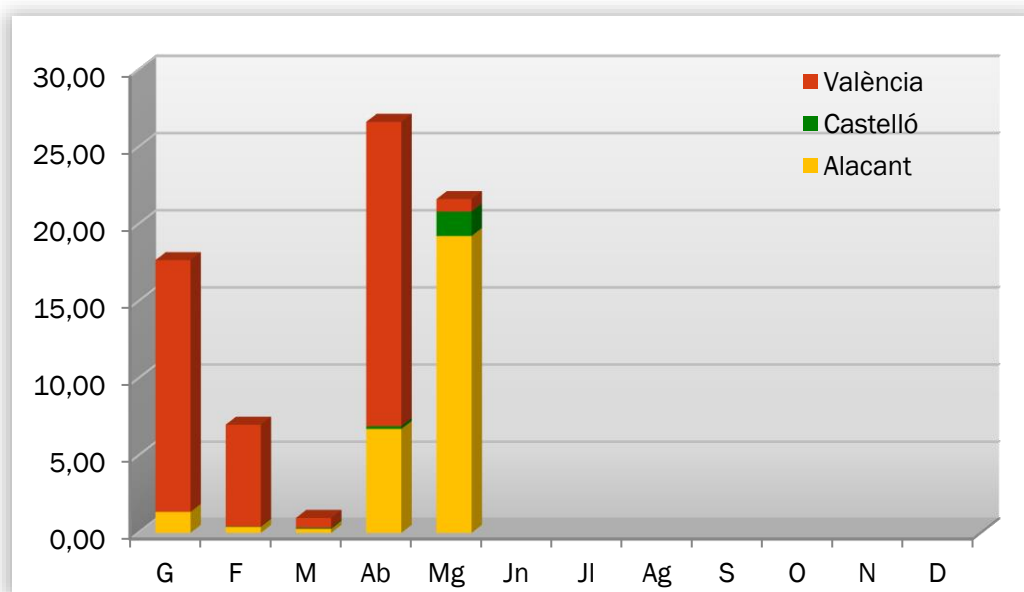
Gràfic 6. Nombre d'incendis per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni.

EVOLUCIÓ MENSUAL: SUPERFÍCIE AFECTADA

L'estudi de l'evolució mensual de la superfície afectada segueix una estructura similar a la ja descrita en l'apartat referit al nombre, si bé en la comparació amb els valors mitjans, donades les grans diferències de valors, s'ha utilitzat una escala logarítmica (gràfic 8).

Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	1,36	0,00	16,31	17,67
Febrer	0,39	0,03	6,59	7,01
Març	0,26	0,06	0,65	0,97
Abril	6,74	0,18	19,72	26,64
Maig	19,24	1,59	0,81	21,63
Juny	0,00	0,00	0,00	0,00
Juliol	0,00	0,00	0,00	0,00
Agost	0,00	0,00	0,00	0,00
Setembre	0,00	0,00	0,00	0,00
Octubre	0,00	0,00	0,00	0,00
Novembre	0,00	0,00	0,00	0,00
Desembre	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	27,99	1,86	44,07	73,92

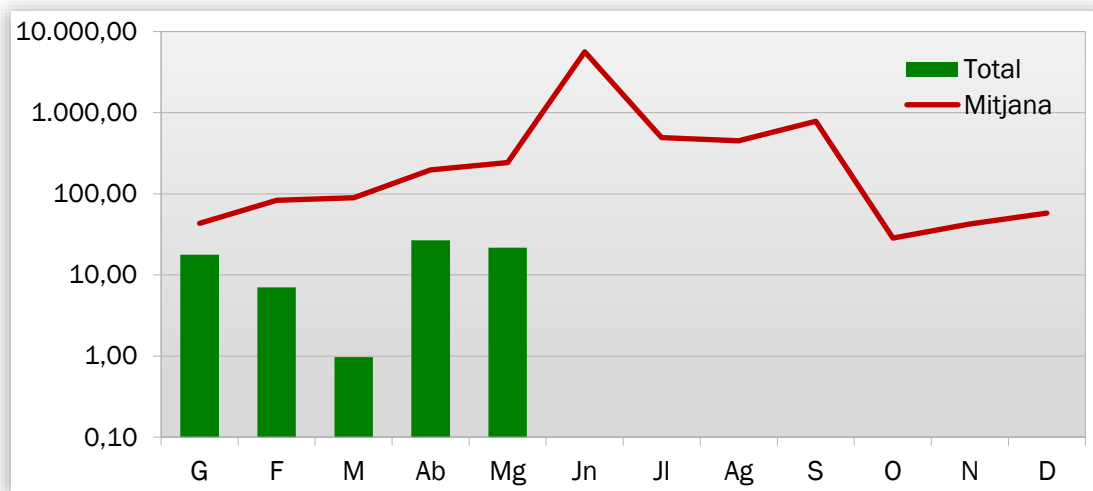
Taula 4. Evolució mensual de la superfície afectada (2021).

Gràfic 7. Superfície afectada per mesos i províncies.

Durant el mes de maig de 2021 s'han vist danyades per incendis 21,63ha de terreny forestal en tota la Comunitat, veient-se afectada la província d'Alacant amb 19,24ha, 0,81ha a la província de València i 1,59ha a Castelló.

La mitjana del mes de maig en l'últim decenni ve a ser de 242,14ha, la qual no ha sigut depassada (quedant-se en 21,63ha). Quant a la mitjana per nombre d'incendis per al mes de maig és de 45, en aquest cas també no s'aconsegueix la mitjana d'incendis trobant-se en 23 ignicions.

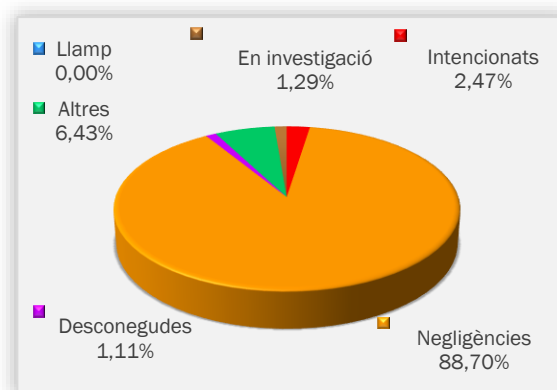
Gràfic 8. Superfície afectada per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni.

ANÀLISI DE LES CAUSES

L'estudi de les causes s'ha realitzat a partir dels percentatges en número i en superfície afectada, per al total de la Comunitat Valenciana durant el mes de maig de 2021.

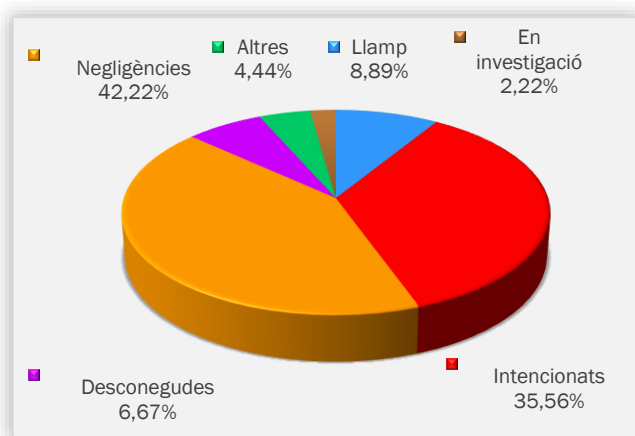
Gràfic 9. Comunitat Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Maig 2021.

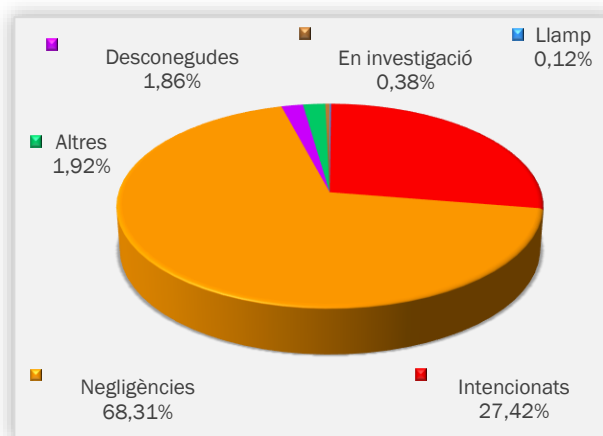
Gràfic 10. Comunitat Valenciana, % de superfície afectada per causa. Maig 2021.

El mes de maig s'han produït, en el conjunt de la Comunitat Valenciana, 1 incendi per llamp, 3 intencionats, 13 per negligències, 2 per causa desconeguda, 2 per altres causes i en dues en estat d'investigació. Els incendis per llamp han afectat a 1m², els intencionats a 0,54ha, per negligència a 19,19ha, per causa desconeguda 0,24ha, per altres causes a 1,39 i els incendis que estan en investigació han afectat 0,28ha.

Des de l'inici d'any 2021, els incendis que pertanyen a causes intencionades són el 35,56% afectant el 27,42% de la superfície. A continuació, tenim les negligències amb un 42,22% dels incendis ocorreguts, afectant un 68,31% de la superfície incendiada. En tercer lloc, es troben els raigs amb un 8,89%, que han afectat el 0,12%. Seguidament, tenim les causes desconegudes amb un 6,67% han afectat el 1,86% de la superfície. Finalment, es troben les altres causes que suposen el 4,44% dels incendis recorrent el 1,92% de la superfície cremada pels incendis. Finalment, hi ha 2,22% dels incendis en investigació que han afectat el 0,12% de la superfície incendiada

Gràfic 11. Comunitat Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Acumulat 2021.

Gràfic 12. Comunitat Valenciana, % de superfície afectada per causa. Acumulat 2021.

RELACIÓ COMPLETA D'INCENDIS EN EL PERÍODE

Data	Municipi	Superfície (ha)	Causa	Paratge	Província
01/05/2021	la Vall de Gallinera	0,5	2	Llomes del Xap	Alicante/Alacant
01/05/2021	Torreveija	11,07	2	P.N. Lagunas de La Mata/Torreveija. Punta Vívora-Rincón del Algarrobo	Alicante/Alacant
01/05/2021	el Pinós/Pinoso	0,25	4	Cañada Real del Serranos	Alicante/Alacant
09/05/2021	Alcalalí	6	2	La Umbría	Alicante/Alacant
09/05/2021	Losa del Obispo	0,0001	0	Tarragón	Valencia/València
13/05/2021	Venta del Moro	0,01	2	Casas de Pradas	Valencia/València
14/05/2021	Guardamar del Segura	0,22	3	La Mata - Dunas	Alicante/Alacant
14/05/2021	Onil	0,02	1	Pico de Teulay	Alicante/Alacant
15/05/2021	Segorbe	0,04	2	Fuente los 50 Caños	Castellón/Castelló
15/05/2021	Segorbe	1	2	Fuente Moron	Castellón/Castelló
19/05/2021	Benimantell	1,14	4	Camí Sabater	Alicante/Alacant
19/05/2021	Ibi	0,02	3	Font de Pileta	Alicante/Alacant
20/05/2021	Vinaròs	0,13	5	Sol del Riu	Castellón/Castelló
21/05/2021	Venta del Moro	0,15	5	Barranco de la Huerta	Valencia/València
21/05/2021	Navajas	0,015	1	El Nogueral	Castellón/Castelló
21/05/2021	Riba-roja de Túria	0,5	1	Valencia la Vella - Barranc de la Pedrera	Valencia/València
22/05/2021	el Genovés	0,05	2	Les Arcadetes d'Alboi	Valencia/València
22/05/2021	Orihuela	0,02	2	Embalse La Pedrera	Alicante/Alacant
22/05/2021	Alpuente	0,0355	2	Cañadizos	Valencia/València
22/05/2021	Navajas	0,1	2	El Nogueral	Castellón/Castelló
22/05/2021	Navajas	0,3	2	Sobrellano	Castellón/Castelló
30/05/2021	Venta del Moro	0,011	2	Loma de Los Marcos	Valencia/València
31/05/2021	Benigànim	0,05	2	Altessò	Valencia/València

Codis de causes

- (0) Llamp
- (1) Intencionats
- (2) Negligències
- (3) Desconeguda
- (4) Altres
- (5) En Investigació

INCENDIS DEL MES

Durant el mes de maig s'han produït una sèrie d'incendis dels quals es vol destacar els iniciats a Alcalalí i Benimantell. Aquests incendis s'haurien comportat de forma més extrema, si les condicions de la primavera no estigueren en estat d'humitat elevada en gran part de la província d'Alacant. Com podem apreciar en la Figura 6, la situació de sequera meteorològica, concretament l'Índex de Precipitació Evapotranspiració Estandarditzada (SPEI), mostra la severitat de la sequera meteorològica tenint en compte la precipitació i demanda d'aigua per part de l'atmosfera. Els valors durant la primera setmana de maig tenien valors que oscil·laven entre normal i molt humit.

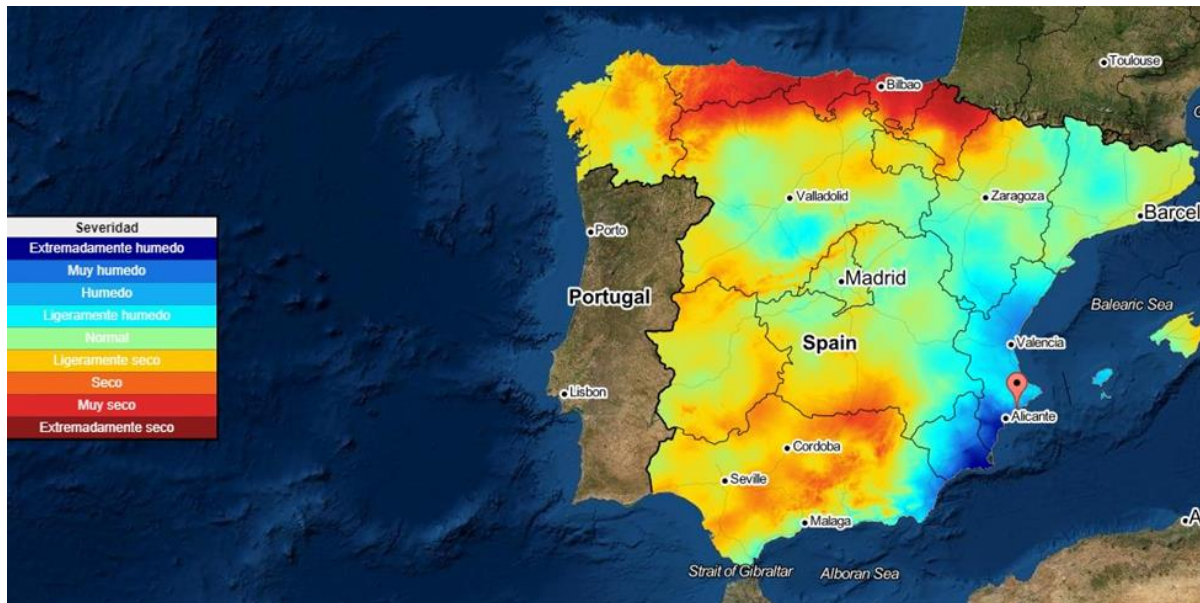
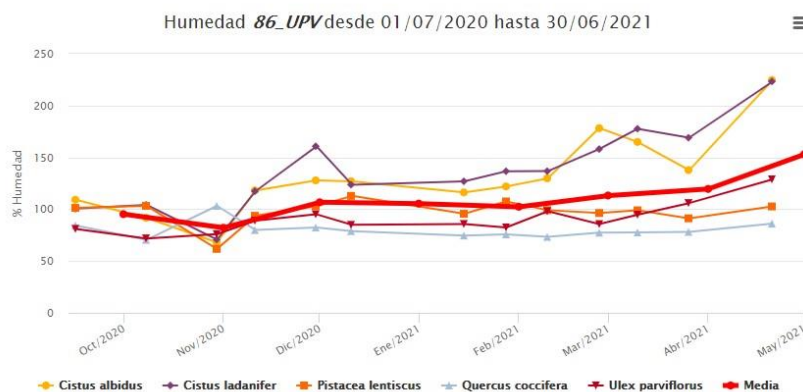

Figura 6. Visor de sequera meteorològica. Font: CSIC.

Quant a les parcel·les d'humitat que monitora el Servei de Prevenció d'Incendis Forestals pròximes als incendis, podem apreciar les condicions d'elevada humitat que llancen els resultats, sent el gènere *Cistus* els que sobrepassen la mitjana d'humitat de la parcel·la.

Gràfic 13. Seguiment de les HCV.

El seguiment en camp i de gabinet que fa el Servei de Prevenció d'Incendis Forestals (SPIF) quan es detecta o es rebu l'alerta de l'existència d'un incendi permet l'anàlisi durant i posterior al foc. En aquest cas concret d'Alcalalí, podem apreciar (Figura 7) com les anàlisis del potencial en diferents condicions meteorològiques i de HCV fa que els escenaris de superfície siguin diferents. En groc tenim un hipotètic perímetre amb les condicions que es van donar el dia de l'incendi, amb HCV descrites d'elevada humitat, mentre que en roig representa un perímetre amb un escenari sever que podríem tindre en períodes més secs a l'actual. Aquestes consideracions es realitzen sense tindre en compte les maniobres d'extinció.

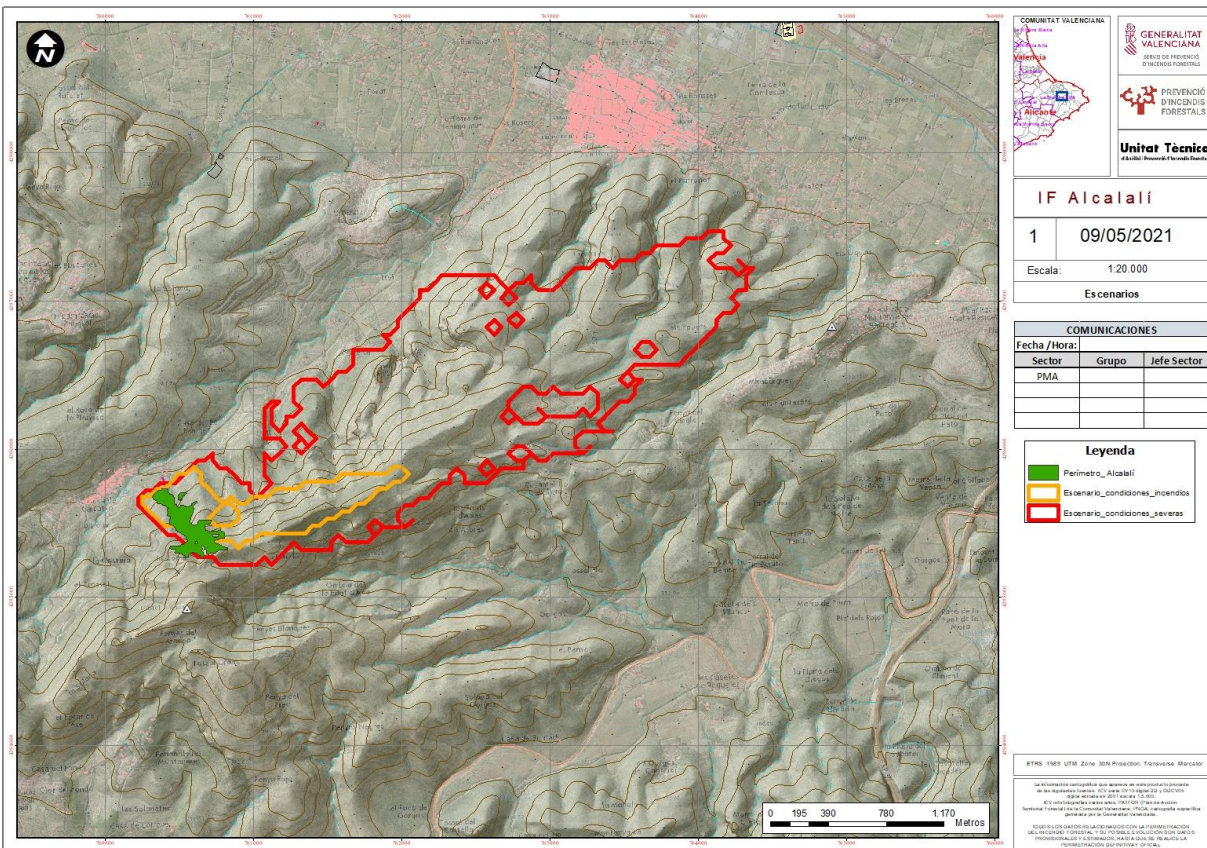

Figura 7. Escenaris incendi d'Alcalalí.

En este aspecto, de seguiment de incendios que realiza el SPIF a lo largo de todo el territorio de la Comunitat Valenciana durante el incendio se pueden valorar datos como el potencial del incendio. Como se pudo constatar en el incendio ocurrido en el municipio de Benimantell, donde la visual del Observatorio Forestal de Aixorta y su vigilante nos mostraron su evolución en directo.

Figura 8. Evolució de l'incendi de Benimantell.

En aquest cas, fins i tot amb humitats del combustible viu elevades, l'estrat arbori ha sigut afectat amb un alt percentatge de mortalitat, degut entre altres causes a la calor per convecció causat per la topografia.

Figura 9. Esq. Propagació del flanc dret. Dta. Afecció de l'estrat arbori.

NOTÍCIES I DIVULGACIÓ

Com tots els anys, des de la conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica es concedeix una subvenció per a entitats de voluntariat i ajuntaments que presenten un projecte en termini i forma amb la finalitat de realitzar un voluntariat ambiental en prevenció d'incendis forestals, entre els quals destaquen els objectius de conservació de la naturalesa i l'educació ambiental, que engloba la prevenció d'incendis forestals.

Per a aquest exercici 2021, el voluntariat de prevenció té una consignació pressupostària d'entorn els 590.000€, procedent de fons propis de la Generalitat Valenciana. Amb aquests diners se subvenciona entitats i ajuntaments en l'adquisició del material necessari per a la realització de l'activitat com pot ser el lloguer de vehicles, combustibles, dietes, assegurances obligatòries, telefonia, etc...

L'activitat del voluntariat abasta una gran varietat de projectes segons siguin el seu origen (ajuntaments o entitats), havent-hi municipis que arriben aconseguir fins a 4 grups de voluntaris, com és el cas d'Alcoi. Aquesta quantitat de grups fa que el perfil del voluntari siga molt dispar quant a edat i motivació personal.

Perquè es complisquen els objectius que defineix la resolució de la conselleria, l'equip de formació del Servei de Prevenció Incendis Forestals realitza un programa de jornades formatives on s'imparteixen coneixements de prevenció d'incendis necessaris per a realitzar l'activitat, entre els quals entren el nivell de preemergència, la tipologia de fums i altres factors que poden afectar l'inici dels incendis forestals. A més, cada grup de persones voluntàries, està connectat via mòbil amb el seu Observatori forestal de la seua zona d'actuació, amb el que pot informar d'incidències rellevants o de l'entrada i eixida de les seues jornades.

Figura 10. Jornada formativa del voluntariat.

Com a novetat d'aquest any 2021, cal destacar l'augment del nombre de persones voluntàries en cada jornada formativa pel fet que l'any passat les restriccions de la COVID-19 no permetien la reunió de tantes persones. La relaxació en les restriccions durant aquest període ha desembocat en la possibilitat de reunir diversos ajuntaments i compartir els projectes de voluntariat que realitzen cadascun, amb les seues diferents perspectives per a un mateix objectiu.

Els incendis forestals són un problema de molt de calat que des de les administracions públiques s'intenta coordinar les mesures necessàries per a previndre'ls. Per a això, dins de la "Estratègia Mosaic" impulsada per la Direcció General de Prevenció Incendis es gestiona aquest tipus d'accions on la conscienciació social sobre la prevenció d'incendis i la seua problemàtica és base fonamental per a aquesta estratègia. Amb això, naix la necessitat d'involucrar als actors socials mitjançant voluntariats mediambientals